

Handläggare
Charlotta Rahm
Telefon: 08-508 29 274

Till
Kommunstyrelsens
ekonomiutskott den 18 januari
2017

Finansiell månadsrapport för december 2016

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens ekonomiutskott beslutar följande.

Finansiell månadsrapport för december 2016 godkänns.

Staffan Moberg
Ekonomidirektör

Sofie Nilvall
Finanschef

Sammanfattning

Den finansiella månadsrapporten beskriver kommunkoncernen Stockholms stads finansiella ställning. Rapporten följer upp ramar och finansiella risklimiter fastslagna i finanspolicy. Riskkontroll konstaterar att det inte föreligger några avvikelser från fastställda totala finansiella ramar och risklimiter per den 31 december 2016.

Sammanställning över den finansiella ställningen samt ramar och limiter (mnkr)

Kommunkoncernen	2016-12-31	2016-11-30	Limit	
Extern upplåning (mnkr)*	36 308	35 612	max	60 000
Extern nettoupplåning (mnkr)	36 289	35 593		
Duration (år)**	2,42	2,48		3,0±1,5
Ränteförfall inom 1 år	28,3%	27,3%	max	65%
Kapitalförfall inom 1 år	12,7%	11,2%	max	65%
Betalningsberedskap (mnkr)	8 158	8 398	min	5 000
Ej säkrade valutaflöden (mnkr)	0	0	max/flöde	1 mnkr
Samlat kreditvärde enligt finanspolicy	28	62	max	2 000
Kreditexponering enligt finanspolicy (mnkr)	47	119		
Kreditexponering enligt särskilda beslut (mnkr)***	19	19		
Stockholms stad				
Finansiella nettotillgångar (mnkr)	12 209	13 193		
Intern upplåning (mnkr)	10 380	9 657		
Intern utlåning (mnkr)****	65 326	64 734	max	72 678
varav bolagen	58 878	58 443		
varav Fastighetsnämnden	6 405	6 248		
varav borgen för bolagen	43	43		
Externa Garantier och borgensförbindelser övriga (mnkr)	389	389		

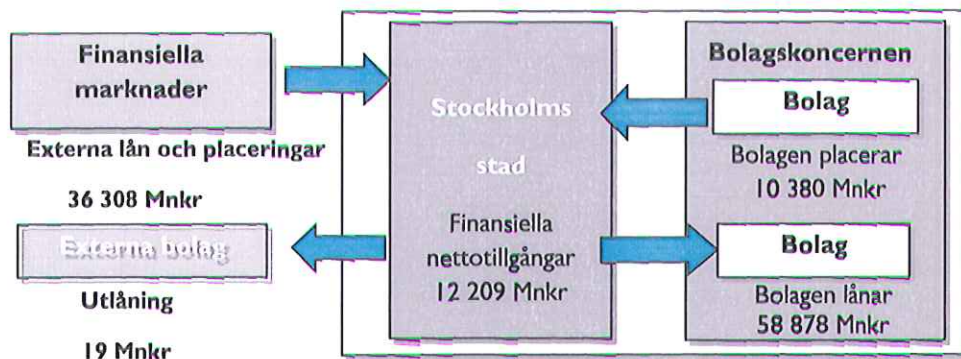
* Extern upplåning är till nominellt belopp justerad till säkrad valutakurs.

** Duration beräknas för extern upplåning, se under rubrik Ränterisk.

*** Kommunkoncernens särskilda beslut består av mindre utlåningar om 19 mnkr.

**** Maximal ram enligt kommunfullmäktige uppgår till 100 000 mnkr, inom vilken EKU beslutar enskilda limiter.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen

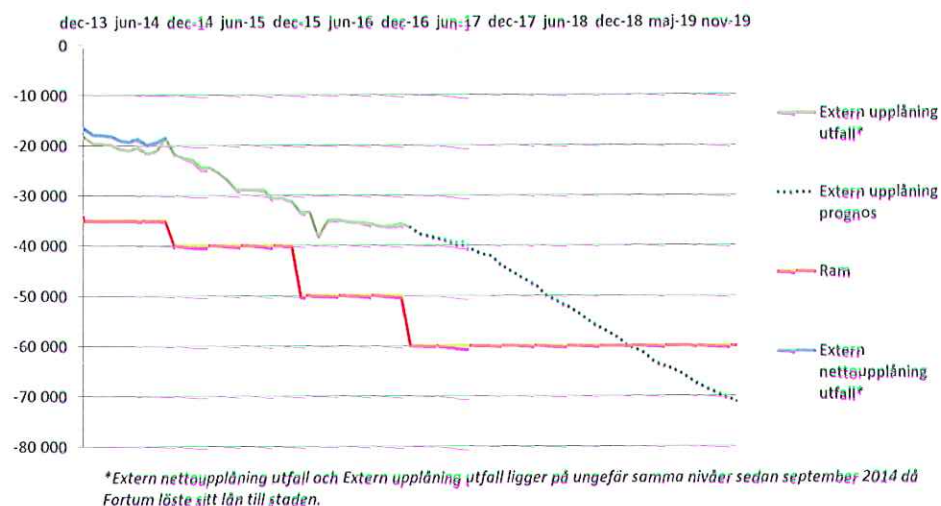
Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) fastställdes den 28 november 2016 av kommunfullmäktige. Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (bilaga A) fastställdes den 16 mars 2016 av kommunstyrelsens ekonomiskutskott (EKU).

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's (S&P) bekräftade den 18 november 2016 att Stockholms stad har fortsatt kreditbetyg (rating) AAA/Stable respektive A-1+. Detta innebär att Stockholms stad har högsta möjliga långsiktiga och kortsiktiga rating från S&P.

Extern upplåning

Ramen för kommunkoncernens externa upplåning är 60 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. I samband med T2 den 28 november 2016 fastställdes en ny ram om 60 000 mnkr. Enligt gällande finanspolicy och bilaga A sker skuldförvaltningen i en sammanslagen portfölj. Extern upplåning för december uppgår till totalt 36 308 mnkr, vilket är en ökning om 696 mnkr sedan föregående månad. Under december emitterades EMTN obligationer om 500 mnNOK samt ECP certifikat om 100 mnUSD.

Utfall och prognos över kommunkoncernens externa upplåning (mnkr):

Prognosen över kommunkoncernens upplåning baseras på beslutade samt kända flöden. I enlighet med budget och däri beslutade investeringar inom staden och bolagskoncernen ökar lånebehovet framöver.

I prognosen över kommunkoncernens alla in- och utflöden ökar bolagen och nämnderna sina investeringsbehov. Investeringarna består främst av byggnation av fler bostäder och skolor samt infrastruktur i syfte att förbättra framkomligheten i trafiken och staden.

Upplåningen görs i huvudsak genom Stockholms stads marknadsprogram för certifikat och obligationer (KC, ECP, MTN och EMTN). Rambeloppet samt utnyttjat belopp för respektive marknadsprogram redovisas i nedanstående tabell. Rambeloppet för EMTN ökade från 5 000 mnEUR till 8 000 mnEUR den 20 december 2016 i enlighet med EKU beslut (dnr 189-1297/2016) den 14 september 2016.

(mnkr)	2016-12-31	2016-11-30			
Tillgångar					
Depo/check	0	0	Marknadsprogram	Utnyttjad ram	
Övrigt*	19	19		Valuta	nominellt
Totalt	19	19	Kommuncertifikat	mnSEK	0
			Euro-Commercial Paper	mnUSD	100
Skulder			Medium Term Note	mnSEK	1 200
Depo/check	842	1 602	Euro Medium Term Note	mnEUR	2 899
KC	0	0			
ECP	918	0	Övriga låneprogram	Utnyttjad ram	
MTN	1 200	1 200		Valuta	nominellt
EMTN	26 600	26 061	Europeiska Investeringsbanken	mnSEK	4 749
EIB	4 749	4 749	Nordiska Investeringsbanken	mnSEK	2 000
NIB	2 000	2 000			
Övrigt	0	0			
Totalt	36 308	35 612			
Nettopplåning	36 289	35 593			

*) Enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Utöver finansiering via marknadsprogrammen görs upplåning från Europeiska Investeringsbanken (EIB) samt Nordiska Investeringsbanken (NIB).

Vid månadskiftet hade staden inga externa placeringar förutom enligt särskilda beslut i kommunfullmäktige.

Valuta- och räntederivat får användas för att hantera risker i den finansiella verksamheten. Derivat för valuta- och räntesäkring är kopplade till marknadsprogrammen. Per månadskiftet uppgår derivaten till ett sammanlagt nominellt belopp om 13 514 mnkr, vilket är en ökning om 1 453 mnkr sedan föregående månad. Ökningen hänförs till derivat kopplade till emission av EMTN obligationer och ECP certifikat.

Finansiellt resultat

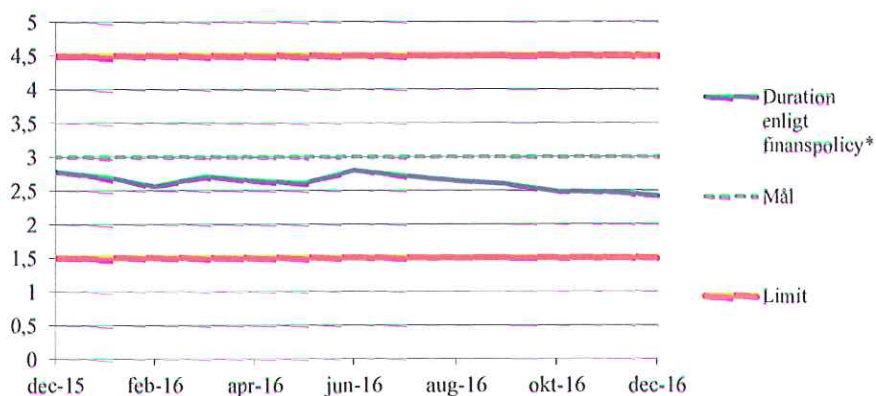
Det finansiella preliminära resultatet exklusive utdelning uppgick för kommunkoncernen i december till ca -43,0 mnkr och ackumulerat under året till ca -544,8 mnkr.

Ränterisk

Duration är ett förfinat mått på genomsnittlig räntebindningstid. Durationen uppgick till 2,42 år per den 31 december (efter beaktande av räntesäkringar). I enlighet med bilaga A är limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa skuldportfölj 3,0 år med ett avvikelseintervall kring måldurationen på +/- 1,5 år.

Den externa totala skuldportföljen, inklusive placeringar, ska ha en ränteförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom 1 år. Per den 31 december förföll 28,3 procent av räntorna inom 1 år.

Externa totala skuldportföljens duration (år):

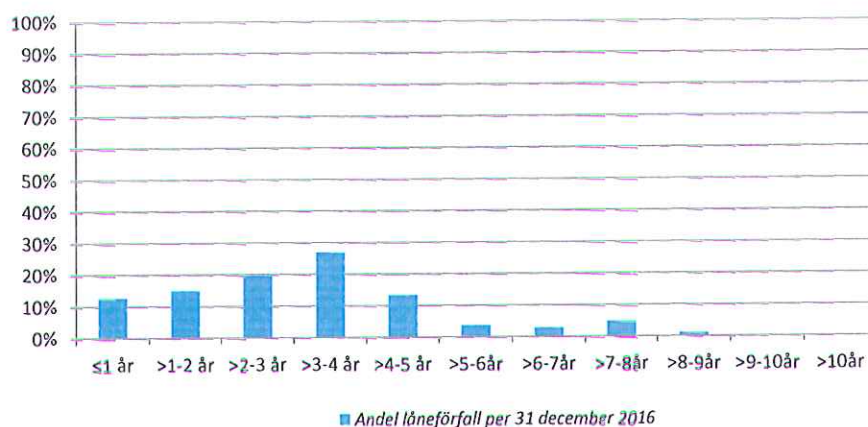
* Avseende durationsmått beräknas duration för total extern skuldportfölj i enlighet med Finanspolicy.

Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa skuldportfölj, ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Utöver detta innebär Finanspolicyn med Bilaga A att andelen kapitalförfall inom ett år ställs i relation till den totala skuldportföljen. Skuldportföljen ska ha en kapitalförfallstruktur där maximalt 65 procent får förfalla inom ett år. Per den 31 december förföll 12,7 procent av kapitalet inom ett år.

Enligt bilaga A till Finanspolicyn ska en löptid om maximalt 10 år gälla vid upplåning i den externa skuldportföljen. Förfalloprofil för extern skuldportfölj framgår i nedan diagram.

Extern upplåning förfalloprofil (år)

Likviditetsrisk

För att säkerställa upplåning, när annan finansiering inte är möjlig, ska kommunkoncernen alltid ha tillgång till en betalningsberedskap på minst 5 000 mnkr enligt bilaga A. Denna betalningsberedskap ska enligt finanspolicyn vara i form av tillgängliga likvida medel. Kommunkoncernen har en checkräkningskredit om 4 000 mnkr samt en kreditfacilitet om 5 000 mnkr. Total betalningsberedskap uppgår per den 31 december till 8 158 mnkr.

Betalningsberedskap (mnkr):

2016-12-31	Limit	Saldo	Tillgängligt
Bekräftat kreditlöfte	5 000	0	5 000
Checkräkningskredit	4 000	-842	3 158
Kontoplacering	-	0	0
Totalt	9 000	-842	8 158

Valutarisk

Lån och placeringar ska enligt finanspolicyn valutasäkras till 100 procent. Samtliga lån och placeringar inom kommunkoncernen är valutasäkrade. Enligt finanspolicyn bör kontraherade flöden i utländsk valuta för staden, Stockholms Stadshus AB samt för respektive dotterbolag och underkoncern inom kommunkoncernen som uppgår till ett större belopp än 1 mnkr valutakurssäkras. Under månaden har inga osäkrade flöden rapporterats.

Kreditrisk

Kreditrisken definieras som summan av exponeringar i placeringar och derivat. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde. Kreditrisken delas upp i två delar. Dels totalt för hela portföljen där den totala exponeringen anges som ett samlat kreditvärde och dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor.

I kreditvärdet tas hänsyn till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet samt återstående löptid på kontraktet eller placeringen. Enligt bilaga A uppgår limiten för maximalt tillåtet kreditvärde till 2 000. De av kommunfullmäktige särskilt beslutade placeringar ingår inte i beräkningen av kreditvärdet.

Måttet på den totala kreditexponeringen kompletteras med en begränsning per motpart eller instrument för att diversifiera risken. Maximal kreditexponering per motpart eller instrument anges i kronor. Motparten eller instrumentet ska inneha en kreditbedömning, rating, av Standard & Poor's eller Moody's. Det lägre betyget ska väljas om de två ratinginstituten har olika betygsnivåer. Den lägsta tillåtna rating vid kreditexponering är BBB+.

Kreditvärde enligt finanspolicy:

Rating S&P/Moody's	Kreditvärde	Limit
AAA / Aaa	0	
AA+ / Aa1	0	
AA / Aa2	0	
AA- / Aa3	0	
A+ / A1	0	
A / A2	28	
A- / A3	0	
BBB+ / Baa1	0	
Totalt kreditvärde	28	2000

Kreditexponeringen är fördelad på placeringar genomförda i enlighet med finanspolicyn samt därutöver genomförda efter särskilda beslut.

Kreditexponering enligt finanspolicy:

Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart	Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)	Maxbelopp per motpart
<u>Placering längre än 6 mån</u>			<u>Placering kortare än 6 mån</u>		
Svenska staten	0	Obegränsat	Svenska staten	0	Obegränsat
AAA / Aaa	0	4 000	A-1 / P-1	0	4 000
AA- / Aa3	0	2 500			
A- / A3	47	1 000			
BBB+ / Baa1	0	500	A-2 / P-2	0	2 500
Totalt	47			0	
<hr/>					
Rating S&P / Moody's	Belopp (mnkr)				
Svenska staten	0				
AAA / Aaa	0				
AA- / Aa3	0				
A- / A3	0				
BBB+ / Baa1					
Övriga	19				
Totalt	19				
<hr/>					
Total kreditexponering					66

Operativa risker

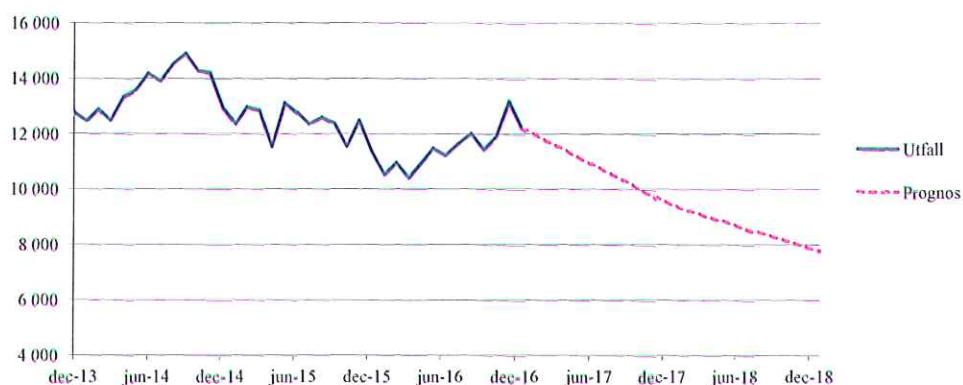
Enligt finanspolicyn ska förluster överstigande 100 000 kronor rapporteras till kommunstyrelsen. För den aktuella rapportmånaden finns inga förluster att rapportera.

Stockholms stad

Finansiella nettotillgångar

Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgick till 12 209 mnkr per den 31 december, vilket är en minskning om 984 mnkr sedan november. Förändringen består delvis av reverserad aktieutdelning för 2016 om 500 mnkr från Stockholms Stadshus AB enligt kommunfullmäktiges beslut. Under december ökade även utbetalningar avseende leverantörskostnader markant jämfört med november månad. Staden har under december haft försäljningar av fastigheter om ca 458 mnkr samt fått statsbidrag om totalt ca 450 mnkr för flyktingar samt för ökat bostadsbyggande.

Finansiella nettotillgångar (mnkr):

Finansiellt resultat

Det finansiella preliminära resultatet exklusive utdelning uppgick för Stockholms stad till ca 15,3 mnkr under december och ackumulerat under året till ca 155,7 mnkr. Det budgeterade resultatet för helåret 2016 var 91,7 mnkr. Det finansiella preliminära resultatet är högre jämfört med budgeten främst beroende på högre finansiella nettotillgångar än prognosticerat.

Ränterisk

Durationen på Stockholms stads totala externa skuldportfölj var i slutet av december 2,42 år. Stadens ränterisk motsvarar risken i kommunkoncernens externa skuldportfölj.

Garantier och borgensförbindelser

Alla borgen och garantier, med undantag för pensionsutfästelser enligt bilaga A, som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. I tabellen nedan redovisas stadens åtaganden som uppgår till totalt 432 mnkr, vilket är oförändrat sedan föregående månad.

Garantier och borgen (mkr):

	2016-12-31	2016-11-30
Koncernbolag		
Borgen för bolagens pensionsåtaganden	43	43
Summa borgen för koncernbolag	43	43
Övriga privata och juridiska personer		
Stockholms Stadsmission	77	77
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	65	65
Syvab	170	170
Övriga	19	19
Summa borgen för lån	330	330
Kommunalt förlustansvar	1	1
Pensionsutfästelser för stiftelser m.m.	59	59
Summa övriga privata och juridiska personer	389	389
Summa garantier och borgen	432	432

Stockholms stads bolag och slutna redovisningsenheter

Finansiella limiter för utlåning och borgensåtagande

Stockholms stad har rätt att lämna lån och teckna borgen för stadens bolag samt lämna lån till stadens slutna redovisningsenheter intill ett belopp om totalt 100 000 mnkr. I samband med T2 den 28 november 2016 fastställdes en ny ram om 100 000 mnkr. Varje bolag och slutna redovisningsenhets ram fastställs av kommunstyrelsens ekonomiutskott utifrån respektive bolag och slutna redovisningsenhets investeringsbudget och finansieringsplan. Enligt gällande bilaga A uppgår den totala ramen för bolagen och slutna redovisningsenheter för närvarande till 72 678 mnkr.

Snitträntan för kommunkoncernens upplåning för december var 1,11 procent. Inlåningsräntan på bolagens placeringar var under månaden 0,91 procent och utlåningsräntan för stadens utlåning till bolagen var 1,36 procent.

Utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till slutna redovisningsenhet inom kommunkoncernen (mnkr):

	Utlåning 2016-12-31	Utlåning 2016-11-30	Borgen 2016-12-31	Limit *) 2016-12-31	Utnyttjat 2016-12-31
AB Familjebostäder	4 508	4 497	0	5 700	79%
AB Stockholmshem	10 232	10 114	0	10 700	96%
AB Stokab	396	414	0	1 000	40%
AB Svenska Bostäder	9 372	9 171	2	10 100	93%
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	6 358	6 473	2	7 200	88%
S:t Erik Livförsäkrings AB	0	0	1	1	93%
S:t Erik Markutveckling AB	2 939	2 981	2	3 400	86%
Skolfastigheter i Stockholm AB	11 987	12 185	3	12 700	94%
Stockholm Business Region AB	0	0	5	6	84%
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	0	0	1	1	63%
Stockholm Vatten Holding AB	9 551	9 509	6	10 500	91%
Stockholms Hamn AB	2 778	2 609	6	3 600	77%
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	0	0	3	3	85%
Stockholms Stads Parkerings AB	757	490	5	1 000	76%
Stockholms Stadsteater AB	0	0	0	0	0%
Stockholms Stadshus AB	0	0	7	7	94%
Totalt för bolagen	58 878	58 443	43	65 918	89%
Fastighetskontoret	6 405	6 248		6 760	95%
Kvarstående utrymme				27 322	
TOTALT	65 283	64 691	43	100 000	65%

*) Avser gällande ramar för utlåning och borgensåtagande för stadens bolag samt utlåning till slutna redovisningsenheter per innevarande månad.

Inlåning från bolagen inom kommunkoncernen (mnkr):

	Inlåning 2016-12-31	Inlåning 2016-11-30
Stockholms Stadshus AB	9 872	9 156
St Erik Försäkrings AB**	306	318
St Erik Livförsäkring AB	63	10
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	18	15
Stockholms Business Region AB	39	82
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	80	74
Kaplansbacken AB	1	1
Svenska Teknologiföreningen	1	1
Totalt för bolagen	10 380	9 657

****)** Inkluderar en revers om **230 mnkr.****Bilagor**

1. Marknadskommentarer

Sammanfattning

Den amerikanska centralbanken, Fed, höjde som väntat styrräntan med 0,25 procentenheter till 0,75 procent i december.

Enligt Financial Times var 2016 globalt sett ett rekordstort obligationsår med emissionsvolymerna på 6 600 miljarder dollar (exkl. statsobligationer).

Kina har aviserat om hårdare regleringar gällande pengaöverföring för att minska direktinvesteringar utomlands. Det kopplas till den krympande valutareserven som Kina fått erfarna.

Den Europeiska Centralbanken, ECB, lämnade som väntat sina styrräntor oförändrade men förlängde sitt program för obligationsköp från mars 2017 till december 2017, samtidigt aviserades att takten för de månatliga köpvolymer skulle dras ned.

Italienska staten tvingas gå till undsättning när italienska krisbanken Monte dei Paschi misslyckades att refinansiera 5 miljarder euro från privata investerare som banken behövde för att undvika kollaps.

Riksbanken lämnade, som marknaden förväntade sig, reporäntan oförändrad på -0,50 procent. Riksbanken fortsätter stimulera ekonomin genom att förlänga stödköpen av statsobligationer med 30 miljarder i månaden under första halvåret 2017.

Internationellt

- Fed höjde styrräntan
- Ett rekordstort obligationsår
- Åtgärder mot krympande valutareserv

Den amerikanska centralbanken, Fed, höjde som väntat styrräntan med 0,25 procentenheter till 0,75 procent i december. Centralbankens ränteprognois för 2017 visade att Fed förväntas höja räntan tre gånger under 2017 (tidigare två) och för 2018 ligger prognosen kvar på tre höjningar. Det kan dock finnas en risk att Fed kommer tvingas dra ned antalet höjningar framförallt om dollarn blir alltför stark. I november ökade antalet sysselsatta utanför jordbrukssektorn i USA med 178 000 personer vilket var marginellt under förväntade 180 000. Arbetslösheten sjönk till 4,6 procent i november jämfört med 4,9 procent föregående månad.

Enligt Financial Times var 2016 globalt sett ett rekordstort obligationsår med emissionsvolymerna på 6 600 miljarder dollar (exkl. statsobligationer). Över hälften av dessa utgjordes av företagsobligationer. Ökande skuldnivåer i företagen har tidigare beskrivits som ett problem, särskilt hur refinansieringen av kreditstocken skulle se ut i ett läge av stigande räntor, högre inflation och/eller sämre tillväxt. Noterbart är att förra emissionsrekordet sattes 2006, strax innan den globala finanskrisen började.

Kina har aviserat om hårdare regleringar gällande pengaöverföring för att minska direktinvesteringar utomlands. Det kopplas till den krympande valutareserven som Kina fått erfarna. Enligt preliminära siffror ökade utflödet av utländsk valuta med ca 15 procent 2016. Den kinesiska Yuanen handlades i december på den lägsta nivån mot dollarn sedan 2008 och har under året försvagats med ca 7 procent. Ett fortsatt valutafall kan addera

till spänningarna mellan länderna. Devalveringen av Yuanen har pekats ut som ett hot mot den amerikanska industrin, inte minst av den tillträdande presidenten Donald Trump.

Europa

- ECB förlängde obligationsprogram
- ECB godkände italiensk bankräddning
- Ökad optimism i Eurozonen

Europeiska Centralbanken, ECB, lämnade som väntat sina styrräntor oförändrade men förlängde sitt program för obligationsköp från mars 2017 till december 2017. Samtidigt aviserades att takten för de månatliga köpvolymer skulle dras ned från 80 miljarder EUR till 60 miljarder EUR.

Italienska krisbanken Monte die Paci misslyckades att refinansiera 5 miljarder euro från privata investerare som banken behövde för att undvika kollaps. Italienska regeringen fick tillstånd av ECB att förse krisbanken med ett stödpaket och planerar att ge ett stöd om högst 6 miljarder euro, vilket innebär att banken då kommer att nationaliseras. ECB har även skrivit upp kapitalbehovet hos banken till nära 9 miljarder euro. Nästa steg blir för EU-kommissionen att godkänna stödet som ska vara förenligt med de så kallade bail-in reglerna.

Konjunkturmåttet PMI pekade på att tillverkningsindustrin i eurozonen går in i 2017 med vind i seglen. I december var det sammanvägda indexet för industri- samt tjänstesektorn på årshögsta 54,4 jämfört med 53,9 föregående månad. Även om tjänstesektorn verkade sakta in något vägdes det upp av starka tillverkningsciffror från Tyskland, Frankrike, Italien och Spanien.

Sverige

- Förlängt QE program
- Fortsatt hög utlåningstillväxt

Riksbanken lämnade, som marknaden förväntade sig, reporäntan oförändrad på -0,50 procent. Riksbanken fortsätter stimulera ekonomin genom att förlänga stödköpen av statsobligationer med 30 miljarder i månaden under första halvåret 2017.

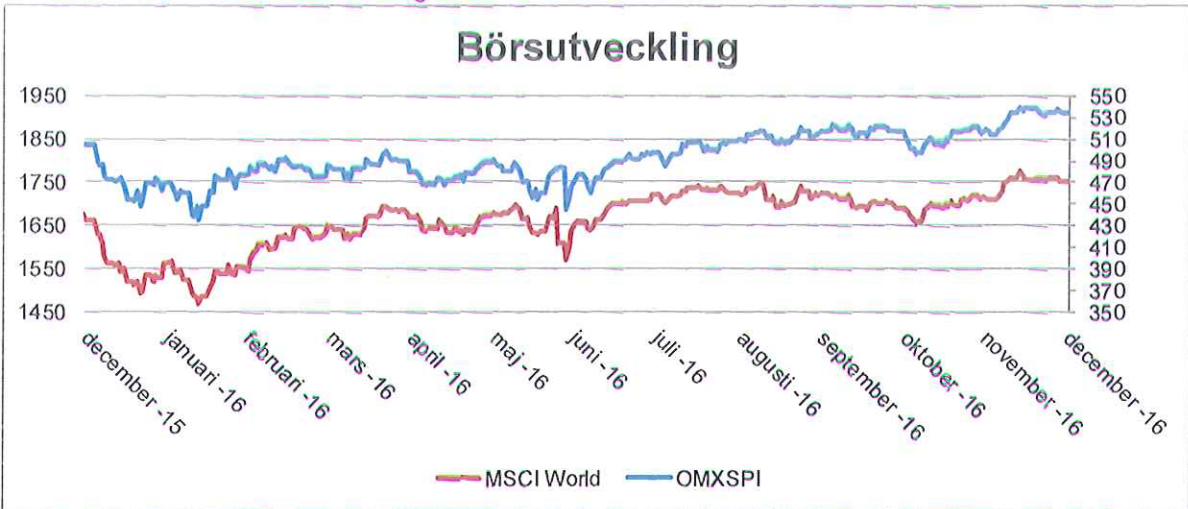
Utlåningstillväxten för svenska hushåll ligger fortfarande kvar på höga nivåer. Riksbankschefen Stefan Ingves ansåg sig vara beredd att acceptera en lägre inflationstakt om den kan förklaras av åtgärder mot hushållens skuldersättning. I det senaste protokollet från det finansiella stabiliseringsrådet uttrycktes en stor samsyn bland myndigheter rörande en begränsning av ränteavdraget.

Inflationen, mätt som KPI, blev 1,4 procent i november medan den underliggande inflationen, KPIF (KPI med fasta räntor), uppgick till 1,6 procent. Arbetslösheten för november uppgick till 6,2 procent (6,8 procent säsongsrensad).

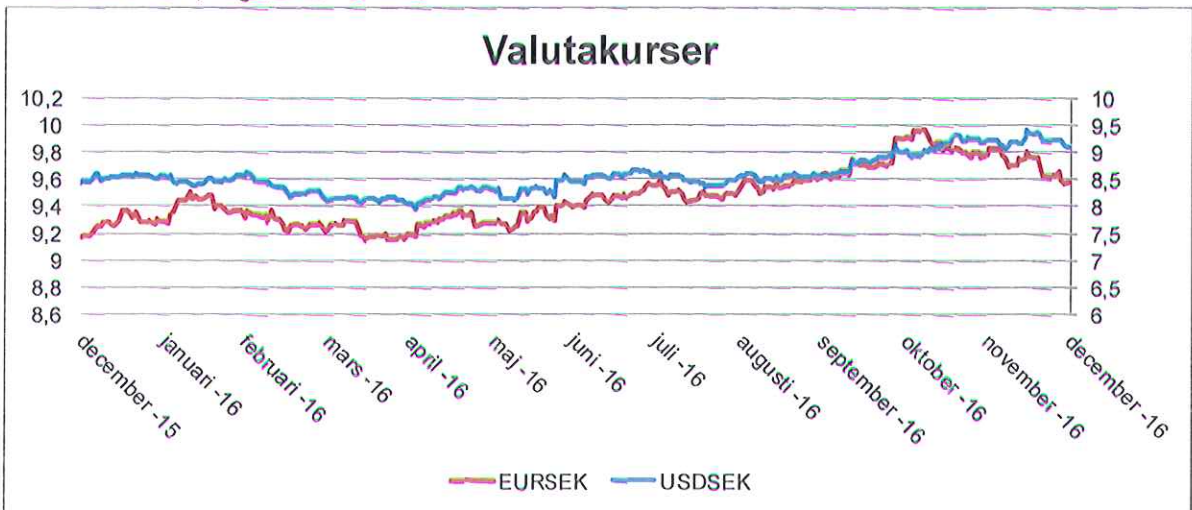
Den svenska börsen steg med 2,98 procent i december och var upp totalt 13,88 procent 2016. Världsmarknadsindex steg med 2,29 procent i december och var upp 12,10 procent 2016. Kronan stärktes med 1,35 procent mot dollarn i december men har försvagats totalt 6,15 procent 2016. En US-dollar kostade i slutet av månaden 9,11 kr. Kronan stärktes med 2,03 procent mot euron under december men har försvagats med 3,06 procent 2016. En euro kostade i slutet av månaden 9,58 kr.

Vänsteraxel: världsmarknadsindex, Högeraxel: svenska börsen

Vänsteraxel: euro, Högeraxel: US-dollar

Vänsteraxel: 10-årsränta, Högeraxel: 2-årsränta

